Iceland Liechtenstein Norway grants

Norway grants

TF-CBT MODELIS: PAGALBOS TEIKIMAS PSICHOLOGINES TRAUMAS PATYRUSIEMS VAIKAMS IR ŠEIMOMS, REMIANTIS KOGNITYVINE ELGESIO TERAPIJA

AISTĖ DIRŽYTĖ

Avoid Thinking of the Trauma
Avoid Talking of the Trauma
Easily Frightened
Negative Mood
Negative Thinking
Always on Guard
Avoiding Places
Avoiding Activities
Flashbacks
Cannot Concentrate
@#%!
Aggressive Behavior
Loss of Interest
Feeling Guilt or Shame
Substane Abuse
Sleeping Difficulty
Bad Dreams

TF-CBT INTERVENCIJOS MODELIS

TF CBT TINKAMA VAIKAMS NUO:

3 metų amžiaus?

7 metų amžiaus?

10 metų amžiaus?

12 metų amžiaus?

15 metų amžiaus?

TB CBT

- TINKAMA MIESTE GYVENANTIEMS VAIKAMS?
- TINKAMA KAIMO VIETOVĖSE GYVENANTIEMS VAIKAMS?
- TINKAMA MAŽUMŲ GYVENTOJAMS?

TF CBT TINKAMA

- JEI VAIKAS PATYRĖ SMURTĄ?
- JEI BUVO UŽPULTAS / SUKANDŽIOTAS ŠUNS?
- JEI JO AKYSE KAS NORS NUSKENDO / ŽUVO / BUVO PRIMUŠTAS?
- JEI PATYRĖ AVARIJĄ?
- JEI SUDEGĖ NAMAI?
- JEI PATYRĖ PATYČIAS?
- JEI NETIKĖTAI MIRĖ MYLIMAS ŽMOGUS, PVZ., MOČIUTĖ?
- JEI UŽPUOLĖ LAUKINIS GYVŪNAS?
- JEI UŽPUOLĖ VAIKO ŪGIO NAMINIS PAUKŠTIS, PVZ., KALAKUTAS?

TF CBT TINKAMA

- **JEI ATITINKA BENT 4 IŠ POTRAUMINIO STRESO SIMPTOMŲ?**
- JEI ATITINKA VISUS POTRAUMINIO STRESO SIMPTOMUS?
- NEBŪTINA ATITIKTI NEI 1 POTRAUMINIO STRESO SIMPTOMO?

TF CBT TINKAMA

- DEPRESIJA?
- NERIMAS?
- KALTĖ, SAVĘS KALTINIMAS?
- ELGESIO PROBLEMOS?
- SEKSUALINIO ELGESIO PROBLEMOS?
- TRAUMINIS GEDĖJIMAS?

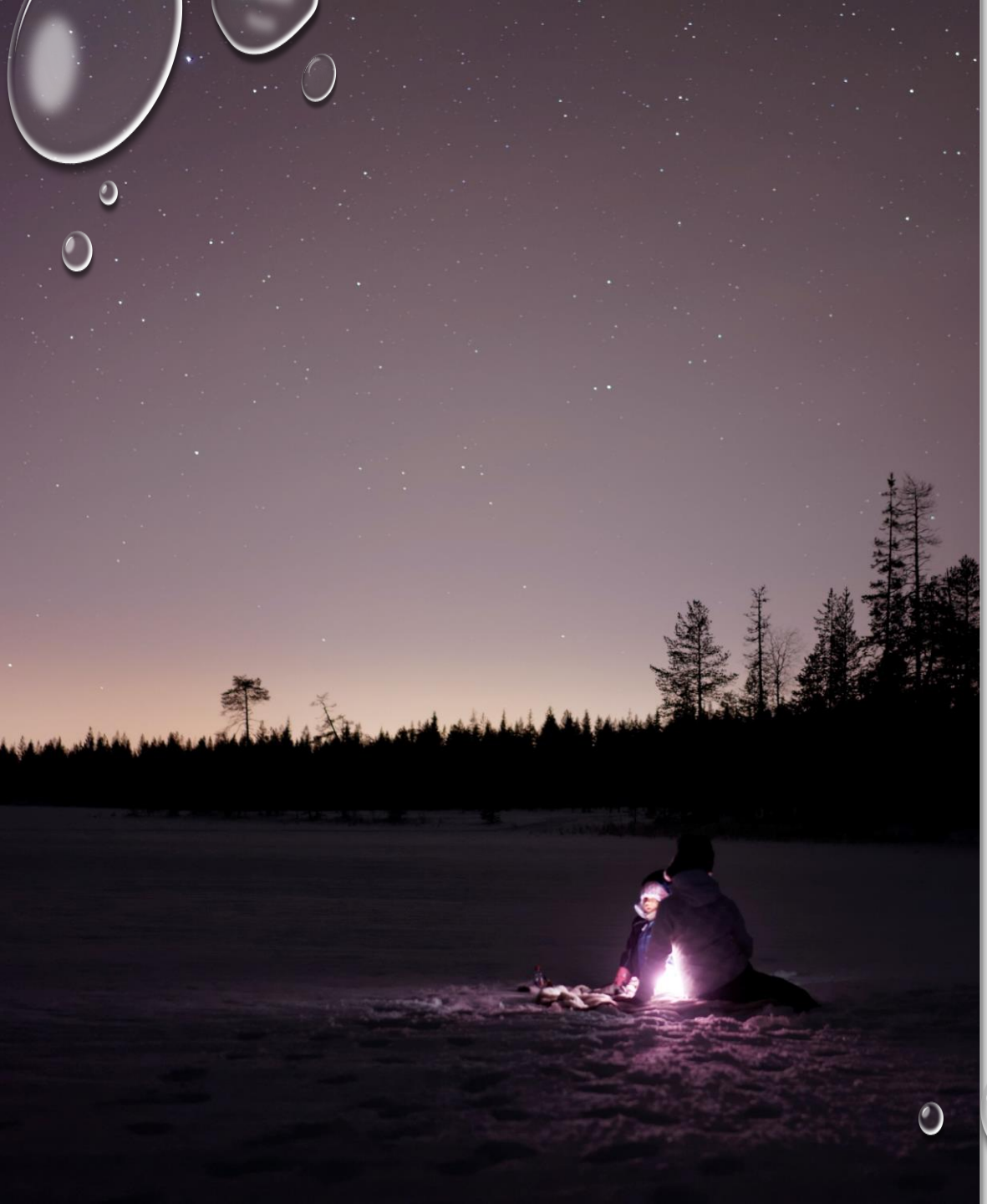

TF CBT TINKAMA

- VAIKAMS SU ADHD?
- ELGESIO SUTRIKIMAIS?

Į TF CBT REIKIA ĮTRAUKTI

- TĖVUS?
- GLOBĖJUS?
- SENELIUS?

TF CBT STRUKTŪRA

- VAIKŲ KET VARIANTAS, SKIRTAS TRAUMINĖS PATIRTIES ĮVEIKIMUI?
- **NE TIK VAIKŲ KET, BET IR TĖVŲ/GLOBĖJŲ ĮTRAUKIMAS Į PROCESĄ?**

KURIS IŠ ŠIŲ ELEMENTŲ YRA TF CBT DALIS?

- TĖVŲ PSICHOEDUKACIJA?
- TĖVYSTĖS ĮGŪDŽIŲ UGDYMAS?
- RELAKSACIJOS ĮGŪDŽIŲ MOKYMAS?
- EMOCIJŲ ATPAŽINIMO IR REGULIAVIMO MOKYMAS?
- KOGNITYVINIS ĮVEIKIMAS?
- TRAUMOS ISTORIJOS PASAKOJIMAS (PER POEMAS, PIEŠIMĄ, RAŠINIUS)?
- „TIKRO GYVENIMO“ PRAKTIKOS?
- BENDROS TĖVŲ/GLOBĖJŲ IR VAIKŲ SESIJOS?
- VAIKŲ SAUGUMO IR ŠEIMOS ATSPARUMO DIDINIMAS?

- VISI

TF CBT TRUKMĖ

- 1 SESIJA?
- 4 SESIJOS?
- 6 SESIJOS?
- 10 SESIJŲ?
- **15 SESIJŲ?**

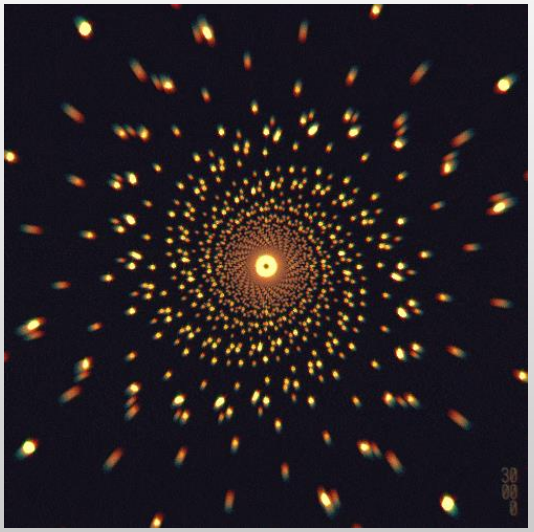

TOMA YRA 10 METŲ MERGAITĖ, KURIĄ NUKREIPĖ MOKYKLOS KONSULTANTAS DĖL NETINKAMO ELGESIO MOKYKLOJE IR SUPRASTĖJUSIŲ AKADEMINIŲ REZULTATŲ, KURIE PER PASTARUOSIUS 3 MĖNESIUS TAPO RIMTOMIS PROBLEMOMIS. TRAUMOS ĮVERTINIMAS ATSKLEIDĖ, KAD JI MAŽDAUG PRIEŠ TREJUS METUS PATEKO Į SUNKIĄ AUTOMOBILIO AVARIJĄ IR PATYRĖ NEDIDELIUS FIZINIUS SUŽALOJIMUS. NEI JI, NEI JOS TĖVAI NEPASAKOJO APIE KITUS TRAUMUOJANČIUS ĮVYKIUS. TOMA PAGAL STANDARTIZUOTĄ PTSD SIMPTOMŲ SĄRAŠĄ SURINKO 1 BALĄ. AR JI YRA TINKAMA TF-CBT GYDYMUI IR KODĖL?

A. TAIP, JI TIKRIAUSIAI VENGIA VISŲ MINČIŲ IR JAUSMŲ, SUSIJUSIŲ SU AUTOMOBILIO AVARIJA, TODĖL REIKIA GYDYTIS.

B. NE, JI NETURI KLINIŠKAI REIKŠMINGŲ SU TRAUMOMIS SUSIJUSIŲ PROBLEMŲ, DĖL KURIŲ REIKĖTŲ Į TRAUMĄ ORIENTUOTO GYDYMO.

C. TAIP, VISI VAIKAI, PATYRĘ BET KOKĮ TRAUMINĮ ĮVYKĮ, TURĖTŲ GAUTI TF-CBT.

D. TAIP, VISI VAIKAI GALI PASINAUDOTI TF-CBT STRESO VALDYMO KOMPONENTAIS.

KURIS IŠ ŠIŲ DALYKŲ YRA TF-CBT TIKSLAS DALYVAUJANTIEMS TĖVAMS IR GLOBĖJAMS?

A. PADĖTI TĖVAMS IR GLOBĖJAMS ĮVEIKTI SAVO TRAUMAS, KAD TAPTŲ GERESNIAIS TĖVAIS.

B. TĖVAI IR GLOBĖJAI MOKOSI, KAIP IŠVENGTI ELGESIO IR SITUACIJŲ, KURIOS ATEITYJE GALI SUKELTI TRAUMINES VAIKO REAKCIJAS.

C. GERINTI TĖVŲ AR GLOBĖJŲ SANTUOKINIUS AR KITUS SANTYKIUS, SIEKIANT PADIDINTI JŲ PSICHOLOGINĘ GEROVĘ.

D. DIDINTI GEBĖJIMĄ TEIKTI PAGALBĄ VAIKUI, GERINTI TĖVYSTĖS ĮGŪDŽIUS IR TOBULINTI TĖVŲ IR VAIKŲ BENDRAVIMO KOKYBĘ.

E. PADIDINTI TĖVŲ AR GLOBĖJŲ SAVIGARBĄ IR ASMENINĘ PSICHINĘ SVEIKATĄ

LINAS YRA 14 METŲ BERNIUKAS, TURINTIS PAŽINIMO SUNKUMŲ, DĖL KURIŲ JO MĄSTYMAS YRA KAIP 5 METŲ VAIKO. JĮ NUKREIPĖ VAIKŲ GEROVĖS DARBUOTOJA, PRANEŠUSI APIE MOTINOS FIZINĘ PRIEVARTĄ. TRAUMOS ĮVERTINIMAS PARODĖ, KAD LINAS ILGĄ LAIKĄ PATYRĖ STIPRIĄ ABIEJŲ TĖVŲ FIZINĘ PRIEVARTĄ. LINAS PAPASAKOJO, KAD, KAI TĖVAI JĮ MUŠĖ, TAI BUVO JO KALTĖ, NES JIS PADARĖ KAŽKĄ NE TAIP, IR DAŽNIAUSIAI JIS NUSIPELNO BAUSMĖS. JIS DAŽNAI JAUSDAVOSI KALTAS DĖL TO, KAD TĖVAI JĮ MUŠDAVO, IR GĖDIJOSI SAVĘS, KAD ELGIASI BLOGAI. JO PTSD BALAI BUVO NORMOS RĖŽYJE. DABAR JĮ GLOBOJA TETA. AR LINAS YRA TINKAMAS TF-CBT IR KODĖL?

A. NE, KADANGI JIS TURI PAŽINIMO NEGALIĄ, TF-CBT JAM NĖRA TINKAMA.

B. TAIP, VISI VAIKAI, PATYRĘ FIZINĘ PRIEVARTĄ, TURĖTŲ GAUTI TF-CBT.

C. NE, VAIKAI, KURIŲ BALAI YRA NORMALŪS PAGAL STANDARTIZUOTĄ PTSD ĮVERTINIMĄ, NIEKADA NETURĖTŲ GAUTI TF-CBT.

D. TAIP, PROBLEMOS DĖL SAVĘS KALTINIMO IR GĖDOS YRA KLINIŠKAI REIKŠMINGOS SU TRAUMOMIS SUSIJUSIOS PROBLEMOS, KURIAS GALIMA GYDYTI TF-CBT, NEPAISANT NEGALIOS.

E. NE, LINO TĖVAI NĖRA TINKAMI KAIP PAGALBINIAI GLOBĖJAI DALYVAUTI TF-CBT.

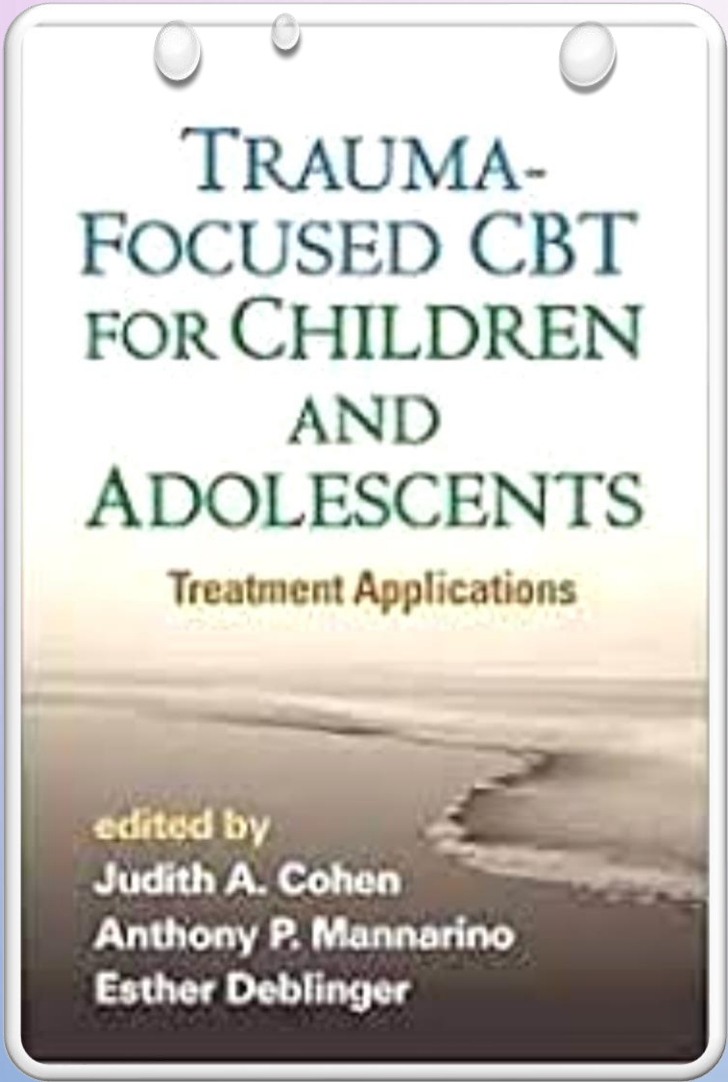
TRAUMA-FOCUSED CBT FOR CHILDREN AND ADOLESCENTS
Treatment Applications
edited by
Judith A. Cohen
Anthony P. Mannarino
Esther Deblinger

